

Kedden,

mart. 30-án.

26-dik szám.

Foglalat. Erdély és Magyarország: (kinevezés; kolozsvármegyei közgyűlés; Béke című cikkre észrevételek; tudósítás Pestről; medárdi vásár' ideje változik; megyei közgyűlések: Pesten, Miskolcon, Eperjesen; magyar tudós társaság; pesti józsefnapi vásár' árjegyzéke.) Oláhország: (Kissilef Pál' hazafüsitása; összeesküvök' elleni per.) Észak-amerikai: (keleti ügyek feletti tanácskozások.) Schweiz: (közveti utasítások.) Spanyolország: (pénzügy miniszter hivataláról lemondott.) Észak-amerikai: (a' választmány' előterjesztése M' Leod' ügye és Anglia felől.) Újabb tudósítások: (zsidók' hivatalokra alkalmazása iránti bill másodszer felolvasatott; francia kaszárnyákban újság' olvasása megtiltatott.)

Erdély és Magyarország.

(Kinevezés.) Ő cs. 's apost. kir. felsége Szilassy József kir. helytartósági fogalmazó gyakornokot ugyan azon kormányzék tisztb. fogalmazójává méltóztatott kegy. kinevezni. Pesti Hl.

(Kolozsvármegyei közgyűlés.) Tegnap mart. 29kén kezdődék ns. Kolozsvármegye' rendeznek közgyűlése, de az utak' csaknem járhatlansága, 's a' veszélyes vízáradások miatt nagyon népes nem lehetett. Tárgyai közt közérdekűebbek a' következők: miután a' közszertetet 's tiszteletet legnagyobb mértékben bíró főispányi helytartó mgs Macskási Pál úr' küldöttség által meghivatott, 's kinyitó beszédében a' gyűlés' főbb tárgyait elősorolá, egy tisztelt hazánkfia sérelmesnek nyilatkozatá, hogy az 1791beli 12dik t. cz. nyilvános rendelete ellen a' közgyűlések évnegyedenként nem tartattak; mire a' főispányi helytartó úr előadá, miszerint azon törvény' rendeletét teljesíteni mindig kötelességének tartotta, 's tartja; közgyűlést eddig csak azért nem hívott öszve, mert a' repeső hír szerint az ohajtott országgyűlést mindig közel lenni vélvén, meg akarta kimélni a' RRket a' kettős fáradságtól, sürgetős közügyek egyébiránt sem voltak. Ezen pontra nézve a' törvénynek bármi szín alatti elmellőzése ellen óvás iktatott a' jegyzőkönyvbe. Ezután olvastattak a' felsőbb rendeletek. Ezek közt jelenen, hogy ezentul a' külső országokba menendőknek úti levél iránti kérelmekben mindig jeleltessék ki, mennyi időt szándékoznak künn mulatni? A' RR. ezt az A. C. III. r. 14. tit. val. egyező értelemben kihirdettetni határozzák. — Olvastaték továbbá a' kir. kormány' azon rendelete, miszerint ő felsége' parancsából a' lovaknak ez hazabóli kivitele tiltatik. Erre nézve a' RR. egy alázatos visszairásban megkérendőnek határozták ő felségét, hogy a' szabados kereskedés' akadályozását tiltó alaptörvényeink' értelmében ezen rendeletet, melly mennyiben okát gyaníthatni hazánkra nézve, honnan Francziországba lovak különben sem vitetnének, nem célarányos, most is silány kereskedésünk- 's iparunkra nézve pedig nagyon káros, különösen Oláhországra vonatkozólag méltóztatásuk kegyelmesen visszavenni, megkérték egyszersmind, miszerint hadseregei' számára méltóztatásuk ezentul lovakat inkább hazánkból, mellyek jobbfélék is, mint Bessarabiából vásároltatni. — A' felséges kir. főkormányának egy más rendeletére, miszerint parancsoltatik, hogy az egyházi nemesek ezentul úgy irassanak adó alá, mint más törvényhatóságokban, hasonló alázatos felírás határozatott, a' törvény- 's fennálló gyakorlatnak épen tartását kérő. — Továbbá ifj. Bethlen János, mint gróf Kemény József és Sámuel urak' megbízottja bényujtá a' tisztelt grófoknak ezen megyéhez intézett 's már lapjainkból ismeretes ajánló levelét a' Kolozsvártt állítandó nemzeti muzeum' tárgyában. A' RR. e' nemes ajánlatot méltólag fogadván, meghatározták, hogy 1) a' tisz. grófoknak ünnepélyes köszönet nyilváníttassék; 2) a' közelebbi országgyűlésre küldendő követeiknek adassék utasításul, miszerint ezen nagy fontosságú intézetnek országos megalapítását eszközölni igyekezzenek; 3) hazánk' minden törvényhatóságai hasonló intézkedésekre szólítassanak fel. Végre még három közérdekű indítvány tétetett: 1) hogy az Ap. III. r. 42. tit. 's más e' tárgyi törvények szerint a' közelebbi gyűlésen tartassék tisztújítás, 2) hogy törvényeink' nyilvános rendelete szerint országgyűlés szorgalmaztassék, 3) hogy a' tisztség' jegyzőkönyve az 1791. 12. t. cz. rendeletének megfelelőleg vizsgáltassék meg; mind három ellenmondás nélkül elfogadtatott. Ezzel az első napi gyűlés, melly legszebb renddel 's egyetértéssel, azon feljül a' törvényhez szilárd ragaszkodással folyt le, eloszlott. Gyűlés után a' főispányi helytartó úr fényes asztallal vendégelte meg a' RRket. (Folyt. köz.)

† Olvastaték-e az Erdélyi Híradó' 21ik számának Béke című hasábját, e' sunak keresztelt leányt? ha igen figyelemmel, hi-

hetétek-e csak egy pillanatig, hogy békét hirdet, ki annak legfonakabb fogalmát adja, hogy igazságot szolgáltat; ki mint egy kisdedei közé bétoppant tanító büntető vesszőjével válogatás nélkül sujt jobbra balra. Ha nem hiheték, úgy vége a' csalódásnak 's talán érdekesebb lesz egy kevésbé a' coulissek megé tekinteni.

Úgy van, apáink aluttak, aluttunk mi is; azonban haladt az idő, kondult az ébredés' órája, és támadtak, kik mondának igazságot, sebzőt mint a' még nem lankadt ivból útnak eresztett nyíl, élest mint a' hajnali szellő; és kiknek az igazság kedves nem lehet, részre hajlással és bosszúval vádolák annak szónokait, hogy rágalmazásnak mondassák magokat az igazságokat is, és a' jámborokból, kiknek a' béke és nyugalom elrágva vala, gyűjtve magoknak nagy felekezetet, lön nagy láрма, melly előléssel fenyegeté az igazság' szavait; és megrettenve ezen, kiknek az igazság mindenek felett szívöken feküdt, öntagadással a' jámborok felé fordulának és szólának nekik igazságot békülés' hangján, és frigy kötötték, és nyilvánosság és szabad vitatás mindenben, melly lenne a' közügyben, tev é annak első sorait. És ime nemzeti haladásunk' e' második magasabb lépcsőzetén előáll valaki, el kívánván bitetni, hogy egy közgyűlésen, mellyben közállományi tárgyaknál 's az elnök' hivatalos tetténél semmi egyéb nem folyt, 's ezek pedig az első tárgy mellett nyilvánkozott egykét ellenvéleményű szónokon kívül közakarát' és eleitől fogva végig a' legjobb rend' kitünő példájával; hogy mondóm oly gyűlésen, mellynek hidegvérűségét ingerültség' gerjesztésére alkalmas tárgyak felett készült jegyzőkönyv' és felirata' minden tulzástól és személyeskedéstől ment szavai legtisztábban bizonyítják, a' haza' békéje zavartatott meg. — Nem; oly békével, melly a' szabad vitatások' 's legszentebb jogainkalli szabad élés' felfüggesztésében állna, készülni országgyűlésre, a' vitatások' 's az alkotmányos élet' tűzpontjára annyit tenne, mint jó aratást remélni vetés, mint nyarat tavasz nélkül. Nem; e' fogalmak szerinti békét alkotmányunk' sirja' széléig, sem országgyűlés előtt, sem alatt, sem utána nem kívánunk; hanem igen olyat, melly valója' legdrágább kincsét, legszebb dicsőségét a' nyilvánosságban, az értekezés' és joggyakorlat' törvényes szabadságában, 's ezek által az alkotmányos élet' akadályt nem szenvedő kifejlésében találja; 's e' meggyőződésünkről a' multkor' újból meg újból felelevenített tanjaiért, legyenek azok bár szeszélylyel fűszerezve, nem mondhatunk le, mig közértelemre, mig törvényes szabadságra van szükségünk, hogy tudhassuk, hogy akarhassuk tenni, mit hazánk' jelen és jövő érdeke kíván. 'S különös, szerző, kihez zordon szirtjei közé hasonló úton eljuthata más megyék' közelebbi közgyűléseinek híre is, mellyeken a' tisztválasztás' tárgya nem kevesebb élénkséggel folyt, Küküllőt szemeli ki, talán bizonyosággal, hogy ez választottja; melly hajlamát némely előrebocsátott magasztaló kifejezéseken kívül, még azzal is bizonyítani kívánja, hogy vesszeje' sulyából a' főispányra is juttat; de talán mind ezek orvosi elvek szerint történtek, hogy az igazság' igen nagy adagja több kárt mint hasznot ne csináljon. Kétségen kívül egy megyének köztettei a' közvélemény' ítélete alá tartoznak, 's jóllehet a' szerző' eszméje szerint békezavarásnak legbünösebb nemét tenné, egyes embert sem tiltunk mi el azok' szabad bírálatától, csak hozná szerző fel hazánk' bár egy törvényét, melly megsértetett, nevez vala meg bár egy tettet, mellyel bűn követetett volna el, 's ezek' folytában monda vala ki a' bűnöst oly szilárdsággal, mint mellyet bár kinek igazságérzete ad: mert különben pusztá szavaival sem igazságos vádat alapítani, sem a' részrehajlatlanság' koronáját magának megszerezni nem leend képes szabad polgárok' gyülekezete ellen, kik, meg vagyok győződve, valamint az igazságnak — jöjjön az bár kitől — szívesen hódolnak, úgy bár kivel is a' bűn' lajstromán együtt lehetni dicsőségeknek nem tartják.

Pestről mart. 21-éről jött tudósítás szerint, a két testvér város közti közösülés csak csónakokkal történhetvén, egy csónak-kormányzó részegsége miatt 32 ember a Dunába veszett, kik közt több idegen kereskedők, sőt a baza előtt is ismeretes nevek említettek, de ezeknek nevét, további tudósításra várva megnevezni nem kívánjuk. — A lánchídi részvények még ki sem bocsátottak, már is annyira kerestetnek, hogy zsidók és hajhászok 6 pCnyi keletfelesleggel kínálgatják azokat, kiknek reményök van részvényekhez juthatni.

Pesti medárd vásár. Minden hitelt érdemlő kútfőből értjük, hogy a pesti medárd vásárnak nyolcz nappal hátrábtétele ez idén fogamatba nem megy, minthogy az előleges értesítésre felszólított szomszéd megyék válasza leveleinek lehető késedelme miatt az országszertei hivatalos hirdetmény is olly későre maradhatna, hogy e miatt a kereskedésben némi zavar történhetnék. — Ez idén tehát marad a dolog úgy, a mint eddig volt. Pesti Hl.

Folytatólagos rövid közlés a pesti gyűlésről. Mart. 17-kén a nevelés nagy ügye forgott szőnyegen. — Az e tárgyban s a magyar nyelvnek vele kapcsolatban lévő tárgyában munkáló küldöttség jelentést adott bé, mellyben a közérdeket s ebben minden rangkülönbség vagy féltékenység kizárásával egybeolvadást tűzvén ki jelszavul, a megyének minden lakosától évenként 2 pengő kr. adakozást beszédelni javasol; — szabadságában állván, a kinek tetszik, e 2 kr. tőkéjét 40 p. krban egyszerre letenni. E javaslatban az egyesülés, adakozási egyenlőség, a patakká gyűlő cseppek rendszere és azon elv foglaltatik: „Segíts magadon, és az isten megsegít.“ — A küldöttség javaslata elfogadtatott. — Továbbá határozatott: a jövő országgyűlésen indítványozni, hogy az urbéri örökváltságot megengedő törvény kötelező erejűre változtassék. Az országgyűlési tárgyakkal foglalkozó küldöttség tervet készítend, mi szerint a megváltás az egész hazában egyszerre megtörténhessék; ezt a megye megvizsgálandja, s célszerűnek találván, minden törvényhatósággal közlendi. — Mart. 19. A pestbudai vontatók iránt a megye s városok közt fenforgó kérdés volt újlag szőnyegen. E tárgyban gróf Teleki József koronaőr ő excell. ön a két törvényhatóságra nézve királyi biztossal kinevezve. — A kir. biztosi eljárás iránt felírás határozatott; de a kérdésnek törvényes elvek ösvényen kiegyenlítésére a RR. részéről mint mindig, úgy most is teljes készség mutatkozott. P. Hl.

Borsodból. (Miskolcz, mart. 5.) Évnyegyed. gyűlésünk m. hó 16-tól f. hó 1-ig tartott. — A már közlötteken kívül nevezetes tárgyai ezek voltak: alispánjaink, mint az 1647: 14 t. cz. értelmében kinevezett törvényszék elnökei, utasítást kérvén az eljárás módja iránt, az így állapotott meg: a bépanaszolt lelkész — mint a törvény rendel — megintetik az által; s ha nem felel, vagy az akadály elhárítását igéri: nyomozás végett elnökileg kiküldetik a szolgabíró; s ha ez ekkor a sérelem létezését jelenti, vagy ha a panaszt már előlegesen is mint megtörténtet adá fel, vagy a lelkész szándékáhozi ragaszkodását feleletében ön maga nyilvánítja: a törvényszék töstént összeül s itél. Mind ezen határozatok tudomásul megküldetnek minden lelkésznek. Főtiszt. Tassy Miklósnak, mint egyházi megyei küldöttnék beadott óvása pedig — törvény ellen óvást képzeln sem lehetvén — neki visszaadott. — A megyei végzések s ezekből kelő feliratok, körlevelek stb. iránt, több fel- és leiratok után, a nm. helytartó tanácstól mult év végéről egy kegy. intézmény érkezett, melly azoknak vizsgálat nélküli nyomatását keményen tiltva, a megyét e tárgyban 1795-ben költ. k. k. rendelet szoros megtartására s minden kihágás kerülésére inti. Megyénk — hivatalos iratai vizsgálatának módját nem képzeltetvén — az országgyűlésen e tárgyban kifejtett elvekhez ragaszkodva, ezt mint sérelmet oda terjesztendi; most felírást tesz ő felségéhez, s elveihez híven — bár nagy alkalmatlanságával — inkább mellőzendi a sajtót. — Mult országgyűlési tisztelt követek tudósítása, megyénk neve alatt ugyan e tekintetből, önkívánatok szerint is, nem jövend ki. Pesti Hl.

Barsból. Megyénk folyó hó 1-ső napján kezdett gyűléséről. A vegyes házasságok ügyében több megyék levelei hozzánk megérkeztek, de Zaláé nem. — A vitás e tárgy felett három napig tartott, mit leginkább az egyházi rendű némelly szónokok beszédelnek végetlensége okozott. — Harmad napra tehát a főispáni helyettes, báró Majthényi László, a kétségtelen többség akaratjának törvényszerű kijelentésével a fejenkénti szavazást szükségtelessé tévén, végzésileg az itt előforduló esetekben az 1647: 14

t. cz. alkalmazása, ő felségéhez pedig rendkívüli országgyűlést kérő alázatos felírás rendeltetett. — E végzésnek elnöki kijelentése után a jelen volt r. cath. egyháziak kinyilatkoztatták: hogy a menyiben ezen határozat az egyház körébe vágna, annak ellenében óvást tesznek, azt jegyzőkönyvbe iktatni s róla bizonyáglevelet kiadatni kérnek. A RR. részéről ellenvetetik: hogy határozat ellen óvást tenni, a megye alkotmányos állásával s méltóságával összeütközik. És miután elnökileg kijelentették, hogy az óvást tenni kívánó egyháziak a megye gyűlésein nem úgy mint törvényhatóság, nem úgy mint az egyház érdekét kívíni akaró testület, hanem mint egyes nemesek jelenhetnek meg, s annál fogva a többségnek szintűgy mint mások hódolni tartoznak, következőleg óvásuknak helye nem lehet, — az e részbeni kívánság csak ugyan viszszavétetett Pesti Hl.

Sáros vármegyei közgyűlés folyó hó 8-kán. Eperjessre sereglettek össze Sáros vármegye rendei országos érdekű lett tárgy felett — értem a vegyes házasságát — tanácskozandók. — Feszült várakozás és félelem mutatkozott az arcokon és mindenki aggódva várta az órát, mellyben a tárgy jobbra vagy balra eldöntetend. Másnap hat órakor délután jelentette ki az elnök: hogy Sáros megye Esztergom határozatát pártolja, s felírást rendelt, mellyben ő felségét megkérjék, hogy a püspökök kiváltságos jussait és a veszélyeztetett cath. vallást mint apostoli fejedelem védje. (Világ.)

Magyar tudós társaság kis gyűlései. Febr. 22-kén a titoknok gyászbeszédel nyitotta meg az ülést Hoffner József állatgyógyintézeti igazgató és acad. lev. tag felett. Utána Podhradezky József l. v. tag értekezése olvastatott Sylvester János XVI-d századbéli nevezetes írónk némi eddig ismeretlen latin versezetéről. — Ugyanekkor Kovách Lászlónak értekezése a bankügy- és Európa némelly jelesebb bankjairól, Pulszky Ferencz rt. javaslatára a Tudománytárban közre tétetni —, egy műtani s egy költői munkának pedig bírálók, rendeltettek. — Vass József kegyes szerzet tagja a társaság tájszógyűjteményét újra egy csapat göcseji szavakkal bővíté. — Gróf Teleki József elnök Regiomontanus János kalendárioma egy jeles példányát mutatta bé a könyvtár számára (szól. 1475—1506 évekre; nyomtatott Ágostában, Ratdolt Erhardnál; 4) Hasonlóképp a könyvtart, e hónapban a következő szerzők bővíték saját munkáikkal: 1) Horváth Mihály lt: A magyarok története Európába költözésöktől mostanig. Pest, 1841. 2) Nagy Ignác lt: Színműtár, XVIII-d. füzet. Buda, 1841. 3) Somogyi Károly: A törvények iránti engedelmisségről. Jutalmazott pályamunka. Buda, 1841. 4) Szabó János: Descriptio persici imperii. Jutalmazott pályamunka. Heidelberg 1840. és: A hazabeli kisebb iskoláknak jobb lábra állításáról. Pest, 1817. 5) Szócs István: Beszédek, mellyek a debreczeni jogtanítói székbe lett beiktatása alkalmával tartattak. Debreczen, 1840. A kéziratárba pedig Péchy László Kazinczy Ferencznek némelly, fogságából anyjához irt, eredeti leveleit, Schedel Ferencz pedig néhány XVII-d századbéli magyar leveleket adtak bé. —

A mart. 25-kán végre jutott józsefnapi sokadalom hazai termékink középárára nézve következő arányt tüntetett elő: pálinka (gabona) közöns. akója 6—7 fr.; erősnek foka 17—19 kr., seprópálinka akója 8—9 fr.; bőr párja: borjué 2 fr. 24 kr. — 4 fr.; birkáé 1 fr. 50 kr. — 2 fr.; magyar juhé 1 fr. 20 kr. — 1 fr. 50 kr.; bárányböré 48 kr. — 1 fr. 12 kr.; nyulböré száza 18—22 fr.; ökörböré párja 17 fr. 56 kr. — 26 fr.; tehéné 12—16 fr. 48 kr.; gabona pozs. m., bántási tisztabuzáé 2 fr. 12 kr. — 2 fr. 16 kr.; másvidékié 2 fr. 8 kr. — 2 fr. 24 kr., kétszeresé 1 fr. 40 kr. — 1 fr. 48 kr.; rozsé 1 fr. 40 kr. — 1 fr. 42 kr., árpáé 1 fr. 20 kr. — 1 fr. 24 kr.; zabé 1 fr. 4 kr. — 1 fr. 8 kr.; kukuriczáé 1 fr. 20 kr. — 1 fr. 24 kr.; mézé, bántási fehéré 16—17 fr.; sárgáé 14—15 fr.; barnáé 12—14 fr.; gubacs ó másodrendű köble (120 fontjával) 9—10 fr. 50 kr.; új elsőrendűé 15—14 fr.; luczernáé 18—22 fr.; stájerlóheréé 22 fr.; gyapju: egynyir. finomé 72—85 fr.; középf. 44—68 fr.; közöns. 50—40 fr.; kétnyir. téli finomé 48—55 fr.; középf. 56—46 fr.; közöns. 26—52 fr.; nyári finomé 48—56 fr.; középf. 40—47 fr.; közöns. 28—58 fr.; bárányé 50—110 fr.; bőrről nyírotté 46—75 fr.; timárgyapjué 50—40 fr.; bántási kézzel mosott cigaráé 32—56 fr.; kézzel mosott magyarfürtösé 56—51 fr.; feketéé 16—25 fr.; zsiré 16 fr. 50. — 18 fr.; szappané szegedi 12 fr. 48 kr. — 14 fr. 24 kr.; fekete szegedié 14 fr.; finom sziksóé 15 fr.; közöns. 10—10 fr. 50 kr.; dohányé debrói 1 rend. 14—20 fr.; másodr. 9—12 fr.; harmadr. 6—7 fr.; (debreczentáji nem volt); pécsi első. 7—9 fr.; másodr. 5—6 fr.; szegedi első. 10—14 fr.; másodr. 6—9 fr.; harmadr. 5—6 fr.; tiszamellékié 6—15 fr.; viaszé rozsnjai és bántásié 82 fr. 54 kr.; bor, tokaji átalagja 50—

120 fr.; ménesi akója 28—60 fr.; budai ó veresé 6—12 fr.; újé 2 fr. 30 kr. — 3 fr.; 40 kr. budai fehér óé 5—8 fr.; újé 3—3 30 kr.; pesti kőbányai óé 6—10 fr.; újé 3—3 fr. 30 kr.; hegyi veres és fehér óé 6—20 fr.; újé 3—4 fr. 30 kr.; síkföldi fehér és veres 2 fr. 30 kr. 's a' t. Összehasonlítván e' vásári középart, a' mult novemberi sokadalomával, kitűnik: hogy akkorihoz képest most árban emelkedett: borju és birkabőr, méz, ökör és tehén-szarv, és szarvesucs, új gubacs, mindennemű repce és lenolaj, mindenesztályu hamuzsir, az egynyiretű közepf. gyapju 8 fitalmá-zsánként, 2nyir. közöns. finom 2 fital, bárányé 5 fital, bőrrőlnyi-rotté 4től 20 frig, timárgyapjué 7 fital, magyargyapjué 1 fital, fe-kete firtgyapjué 2—7 fital, sziksó, döbrei első. dohány 2 frig, pécsi 1 frig, viasz 9 frig, hegyi ó és új borok, és alcana orvos-gyökér; — csökkentek pedig: gabonapálinka, toll és pehely-ma-gyar juhbőr, nyulbőr száza 20 fital, ökör- tehén és lóbőr, asz-talosenyv, minden fajú löször, 2nyir. téli finom gyapju mázs. 4 fital, zsiré 2 fital, szappan 's a' dohány' minden alantabb fajai-val együtt a' faggyu is. Minthogy pedig a' vízi közlekedés' meg nem nyílt, az utak' rosszasága, sok helyen azon hazug balhir' szárnyalta, mintha a' Duna' árja Pestet ujdön kiöntéssel fenyeget-né, 's mi legfőbb, a' hosszas zordon tél miatt kifogyott 's mé-regdrágára szökcent takarmány és pénzükség olly gyér vidékítő-ho-za sokadalomunkra, nem csudálhatni, ha a' gyár- és kézművek is léha vagy éppen semmi keletűek voltak. Sok héti vásárukat né-pesbök tapasztaltuk, mint e' rideg mostoha józsefit. Nagy részint jövevény árosok uti költségeiket is alig voltak eladásaikból fedezni képesek. Ezekhez 's a' körülményekhez képest tűrhetőleg is alig keltek a' pamut és gyapjuszövetek. J-r.

Oláhország.

☉ Bukaresti érdemes levelezőnkől *) mart. 18ról (6) követ-kező tudósítást vettünk: Januar. 30kán (ó szerint) kedvetlen bé-nyomást tett az országgyűlési tagokra követ és első rangu boyár Emanuel Balléan urnak ó hercegsége általi véletlen 's elité-lés nélküli száműzetése. A' rendek ezt annyira szivókra vették, hogy két gyűlés egészen elmaradt, nem jelenvén meg a' tagok teljes számmal; sőt a' metropolita (érzsek) és bán Jordáky Philip-esco másnap ünnepélyesen tiltakozának ez ellen az orosz ügyvi-vőségnél, minek kívánt sikere lett, mert az irt követ úr már febr. 2kán visszahivatott Várniczáról tulajdon jószágából, hová rangjá-hoz illő felvigyázat alatt volt küldve. Száműzetése nem is törté-nik, ha vagy ön maga kegyelemkérésre hajlott, vagy atyjának az albánnak, vagy valamelyik boyárnak ezt tenni megengedte volna. Midőn a' titt. követ elindult roppant néptömeg vala udvarára gyűl-ve, 's mintegy diadalmi menetelleg lépett kocsijára vidoran és élén-ken, követtársait ekkor is állandóságra 's a' hon' jóvának egyesít-tett evőveli munkálására szólítván fel.

A' középponti pénztár' számoltatása, melly 5 év előtt hozat-tott volt szóba, most tetteleg megtörtént; a' pénztárban temérdek hiány fedeztetett fel; egyedül ezen pénztárból 900 ezer, minden közpénztárakból öszvesen egy millió és százezer piaszter hiányzik. A' metropolita' kineveztetésének még nincs egy éve, 's a' 800 ezer piaszteren feljül rugó évi jövedelem hét év alatt, mig t. i. a' met-ropolitai szék üres volt, 5 milliónál többet teszen; ebből is hiány-zik ötödfél száz ezer piaszter. Látható innen hogy hercegünk, ki-nek határtalan jószágával némelyek visszaéltek, utoljára is kénytelen lesz nagy kegyessége mellett is néhány családot a' példáért kemé-nyen megsújtatni. A' pénztári hiányokra vonatkozólag újból meg-határozottatott, hogy a' közpénztárak minden 4ik évben meglepőleg vizsgáltsanak meg.

Mart. 1jén (ó szerint) volt kormányzó és muszka tábornagy gróf Kissilef Pál úr ó nagyméltóságának hazafusítása került az országgyűlési szőnyegre követ Emanuel Balléan úr' indítványára. Ezen indítvány még 1851ben felhozott volt, de ő nmlga, mint akkori kormányzó, nem fogadta el, mondván, hogy előbb érde-met akar aratni azon haza' jóvának munkálása által. Most az em-lített követ úr ékesen felfejtén a' haza' javára tett sikeres mun-kálkodásait 's tagadhatlan érdemeit, nemcsak hazafusítása elfogad-tatott, hanem köz ohajtással az is határozottatott, hogy valamely közpénztárból szabad hely vásároltatván, arra kormánya iránti há-

*) Levelezőnk közlé az országgyűlésnek Ghika herceg' megnyitó beszédére adott válaszfeliratát is eredeti francia nyelven; de azt lapjaink már adták kivonatilag. — Értesíteni kívánjuk ezuttal olvasóinkat, hogy konstantinápolyi nagyérdemű levelezőnk; ki érdemeiért az ausztriai cs. kir. követség előtt is becsületben állott, nagy fájdalomunkra f. év' elején meg-holt, 's mivel helyét olly hiteles és befolyásos levelezővel kipótolni a' körülmények miatt nagyon bajos, konstantinápolyi eredeti tudósításokkal még nem szolgálhatunk; de teljes igyekezettel 's reménnyel is vagyunk, hogy e' hiányt nem sokára kipótolhatjuk. — Szerk.

lajelül emeltessek emlékoszlop, 's erről ó nagymlga Péterváratt mentől előbb értesítessék.

Az öszevesküvök holnap fognak a' fenyítőszék (criminal divan) elibe állítatni. A' gyanu eleinte több első rangu boyárookra is ki-terjedett, de Mitika Philippesco ezt közfal gyanánt ketté vágá, sőt elég előre látó volt az öszevesküvésről szóló minden legkisebb írást kezére keríteni, 's a' már meggyújtott tüzet a' másod és harmad rendü boyárok közt szóval 's tán csekély pénzzel éleszteni. Feszült figyelemmel várja minden e' per' lefolytát, mellyről annak idejé-ben bővebben.

Franciaország.

A' követkamara' mart. 10ki ülésében Soult marsal törvényja-vallatot terjesztett elő 80 ezer embernek az 1841ki osztályból szá-razi tengeri szolgálatra fegyverzése végett. Ugyan ezen nap 500 ezer franc pótlékhitel indítványoltatott katonai nyugpénzekre.

Aumale herceg 11kén indult Toulonból Algirba.

Párizs mart. 11kén. Azon tárgyak, mellyek a' fényes Ka-puval még eligazítandók, bizonyosan többé nem jegyzőkönyv és nyilatkozatok hanem szerződések által fognak intéztetni. Az alkuvó felek egyrésztől Anglia, Ausztria, Orosz- Francia- és Poroszor-szág, más részről pedig a' török udvar; noha a' kérdés alatti tár-gyak' természete magával hozza, hogy egy pontban legalább a' ha-talmasságok kissé megkülönbözendenek. A' konstantinápolyi tenger-szoros' és Gallipoli' elzárására nézve t. i. a' fényes Kapunak és O-rozsországnak némileg összeforranak érdekei, jóllehet azok más te-kintetben néha szembenállók is. A' képviseleti testületeket a' dar-danellákon kívül, melly semmi európai hadi hajóknak felnyitni nem fog, ellenben kereskedésre kivétel nélkül szabadon hagyatik, főleg a' suezii földszoros foglalatoskodtatja. Az euphrati hajózás' kérdése ellenben háttérbe kezd vonulni, valamint szintén azon tervek is, mellyek Palaestina' közkezelése 's a' szent városok' sorsa felől meg-penditetének.

Párizs mart. 12kén. A' londoni gyűlés' újabb határozata a' keleti kérdés' békes feloldozását elősegilli, és az öt hatalmaknak munkába vett egyesületökre útat tör, a' juliusi szerződésben részes négy birodalom' képviselö t. i. meghatározá, hogy miután azon indók, melly a' consuloknak Alexandriából elidézését szükségessé tette, tökéletesen elenyészett, ezen ügyvivők hivatalhelyeikre me-gint visszatérhetnek.

Schweicz.

A' nagy gyűlésre adott utasítások, majd minden cantonban azon elvből indulnak ki, hogy a' kolostorügy tiszta sweiczi, és idegen közbe járulásnak semmi helye nem lehet.

Spanyolország.

A' sok kincstári zavarok' következtében Gamboa pénzügy mi-nister hivataláról lemondott, 's helyébe Ferrel úr lépett.

Északamerika.

(A' választmány' előterjesztése M' Leod' ügye és Anglia felől.) A' terjedelmes irat' elején felhozatik, miképp Karolina' tulajdonos-sa Wells úr tiszteletet érdemlő egyén, a' gőzönyt tisztán kereske-dési célokból építeté, és bém bizonyítani nem is lehet, hogy Navy Island szigetre egy 6 fontos ágyucskán kívül más lö- vagy had-szert szállított volna. Minden esetre — így szól az előterjesztmény — a' semleges hatalomnak háboru alatt is joga van megtiltott tár-gyakkal kereskedést üzni; a' vállalkozó ha a' harcot folytató ál-lományok' határain rajta kaptik természetesen elveszti áruit és szállítóját 's tettének legrosszabb következménye csak ez. Mik a' had-tilos czikkek, határozottan megmondani sem lehet. Szerződék feloldják gyakran a' nem szabados és gátolják néha a' szokott árukkal kereskedést. Olly ellenvetés, hogy csempészet' üzetéek, nem menti azon semleges és független hatalom' birtoka' megtámadását, ki-nek polgárai, mint magános egyének, illy nyereszkedés' meré-nyébe elegyültek. A' jelen esetben nem két ország folytatott egy-mással háborut, hanem a' lázzadásban résztvevők angol alattvalók valának, kik a' canadai tiszthatóság ellen felköltek. Megengedve tehát, hogy Karolina csak ugyan dugáruskodást üzött, olyakkal tevé, kik ugyan azon birodalom' polgárai valának. Miként ítélté meg ő: ki-nek van a' helyi viszályokban igaza, 's a' két párt közül mellyikkel szabados az egybeköttetés? A' gőzöny közlekedésre csak az nap használtaték, midőn elfogatott, 's rajta egy amerikai alatt-való meggyilkoltaték. Az angol követ bém bizonyítgatni akarja, mi-ként azon hely, hol a' gőzöny felgyújtatott, csak „nevileg“ tarto-zék a' szabad állományok' birtokához; erre visszafeljelhetni, mi-

ként Navy-Island sziget is csak „névileg” számíttatik britt határhoz.

Tetszik ugyan neki Karolinát kalozhajónak címezni. Azért, mivel magas állású személy mondá ki e' szót, nincs még tengeri rablásá bérmláva, mit a' népjog azzá nem bélyegzett. A' martalozok emberiség' ellenségei hon és lobogó nélkül. Ha Karolina' történetét a' legrosszabb világításban tekintjük is, annak fedezetén létező személyek csak lázadó polgárok' segítői és pártfelei. A' választmány nem érti; hogyan kereszteltethetik lázadás kalozkodásnak. De feltéve, miként Karolina rabló-gőzös vala; midőn partjainkhoz ért, nem volt a' földnek hatalma, melly kezét ellene erőszakra emelheté. Ország ellen nagyobb bűn alig képzelhető, mint a' birtok' megtámadása. Reménylők, hogy ezen meggyalázás magános személyektől izgalom közt, első hévben és saját felelőségre történt; most azonban az angol követ kinyilatkoztatja „miként ez, olly egyéneknek kötelességben járó cselekedete vala, kik ő felsége' canadai helyhatósága' parancsolatának engede' meskedtek.” Ha most volna az első egybeütkezésünk Britanniával, talán hallgatnánk; de ezen óriás birodalom minden viszonyaiban olly gőgös, hogy egy szabad nép' ön- és függetlenség-érzetét felháborítja. Mi nem tudjuk, mellyik törvénye rendelheti a' népjognak, hogy bűnös merénylet' vádja alól oldoztassék valaki azért fel, mert britt alattvaló, és angol helyhatóság' jóváhagyásával tette vétségeit; mi nem tudjuk, honnan volna joga az elnöknek, őt közkereset' mellőzésével angol ügyvivők' kérésére 's felvilágosításai' nyomán bocsátani szabadon. Ha Britanniával háborunk lett volna, akkor M' Leod hadi szabályok alá, és az egyesült közállomány' foglyai sorába esnék; de mivel gyilkosságát béke alatt követé el, bűne csak Neu-York' jogait és becsületét sérti, 's felette bírói joga csak ennek létezik. Köztünk M' Leod' sorsán kívülis több ok van az egyenlenségre. Északkeleti 's északnyugoti határaink még nincsenek kivonalozva, 's irántok Anglia követeléseket formált. Közlebről ezen hatalom rabszolgakereskedés' ürügye alatt letartóztatá, 's kimotózta hajóinkat; 's ha módszerét szilárdul keresztül vinni szándékszik, Afrika' partjain kereskedésünk megsemmisül. Melly körülmények után, bár melly köztünk 's Albion közt felmerült viszálypont mély érdeket gerjeszt. E' két nemzet' hivatása, az új kor' népei közt legnagyobb értelemmel 's legnagyobbat kereskedést. Zászlóink egymás mellett lobognak minden tengeren a' föld részei és kikötőiben. Anglia célját határtalan nagyra vágyással közelíti meg. Mikor ügye idegen érdekekkel ütközik egybe, kiméltlen és követelő. A' történezetben eddig ösmeretlen hadi és kereskedési erőt fejtett ki. A' világ' minden részében elszort birtokai és saját-szerű kereskedési rendszerénél fogva a' nemzetek' vagyonának gyűlhelye. Belső segéd forrásai, műszorgalmi gyakorlottsága, tőkéje és gépei alig felszámíthatók. Természetes helyzete a' kereskedés' útja és ömleteire nagy befolyást szerez. Gibraltar', Malta' és d' Acre' elfoglalása Levantében és a' közép tengeren lobogóinak felsőséget vív ki; míg Helena és Jó-remény' foka a' körötte szétterült partok' hosszában minden nyereséget öszve halmoznak. A' keletindiai gyarmatok a' kínai vizeken tett mozgalmakkal kapcsolatban lehet-

ségessé teszik, hogy azon végetlen földrésze is, melly századok óta magánosan 's erőhagyott díszben szendergett, kiterjeszse hatalmát. A' derék Angliának a' világ' minden pontjain birt derék állomásai millió fegyveresnél többet érnek. A' keleteli folytonos surlódás' következtében sergei a' háboruhoz szokták. Nekünk tehát a' had és béke felett tanakodván, súlyosabb okaink az utolsó mérlegébe hullanak, és semmi arra nem ingerelhet, hogy jogtalanságot kövessünk mások ellen el, 's fellépünk mint megtámadók. De színt úgy bántalmat tűrni sem fogunk, lépéseink' következtései bár minők legyenek. Mi reméljük még, hogy minden kényesebb pont barátságosan eligazítatik, 's két szabad elvü és nagyszerűleg kormánykodó nép. közt a' század' szellemében 's közös érdekeinkkel egyezőleg fog e' viszály elháríttatni.” Ezen előterjesztmény felett a' congressusban sokáig vitakoztak, nem egy szónok hozott békitő indokokat fel; még is 103 szó 78 ellen elhatározá a' biztossági vélemény' kinyomatását. Igen csodálatos, miként azok' indítványa, kik a' két ország közti felelkezést kívánták saját alá bocsátani, nagy többséggel visszavettedék; 's pedig csak ez által értesült volna a' közönség a' dolog' való állásáról. Úgy látszik a' Van Buren-párt fuvá ezen ügyet olly veszélyessé fel, hogy az új kormánynak gondot okozzon. Ha Harrison és felekezete elég erkölcsierővel és elszántsággal bír, még legyőzheti a' viharos democratiát, melly a' következmények' számítása nélkül vak gyűlölséggel akarja Angliát és a' monarchiai rendszert megrohanni.

Azt hirtelik, hogy Maine Uj-braunschweig ellen már hadat is indított, és a' kormányzónak a' határviszály' kiegyenlítésére 1,000,000 dollárig szabad rendelkezést adott.

Újabb tudósítások.

Divett' billjét, melly a' zsidókat az eddignél több hivatalokra kívánja alkalmazni, az angol alház' mart. 10-ki ülésében Hodges második felolvasásra terjeszté elő. Inglis az oxfordi egyetem' követje megtámadta, Russel gyarmatminister ellenben pártolá az indítványt „mert — így szól — ezen kérdés a' lelki ismértszabadság és a' vallásos türelmetlenség közti harc. Polgári hivatal' betöltésében az egyének nem egyházat kell tudakolni, hanem azon tulajdonokat, mellyekkel a' fontos kötelesség' teljesítésére hivatva van. Nem csak Amerikában juthat a' legmagasabb polczra az izraelita, hanem egy angol telepen Jamaikában is. És ezen engedély a' szigetre semmi káros hatást nem gyakorol.” A' bill 137 szóval 24 ellen másodszer felolvasatott. — Stanley lord laistromzásindítványát most már apr. 28-ra napoltatá el. — A' francia kaszárnnyakban és fő őrhelyeken az újságok' olvasása megtiltatott. — Azon hír szárnyal, hogy Joinville herczeg a' kínai tengerre fog küldetni, mert a' mennyei birodalomnak az angolokkal kezdett viszálya a' francia lobogók' jelenlétét nélkülözhetetlenné teszi. — Appony gróf Frankfurtban a' német szövetség' gyűléséhez hivatalos okiratokkal küldé Hartig grófot el. Ebben foglaltatnak — köz hír szerint — az ausztriai követnek Guizot úrral folytatott hosszas tanácskozása' eredményei. — Párizsban remélik, hogy Angliának az éjszaki állományokkal mind kedvetlenebbre alakuló viszálya hajlékonyobbá teendő Palmerston lordot az egyiptomi alkirály' sorsán javítani; annyival is inkább mert Ausztria és Poroszország a' török udvarnál e' célban már is közbenjárulni akarnak. —

Mikor?	Levegőmérő (Barometrum)			Hévmérő (Reaumur)			Szél	Időjárás.
	reg. 7 óra.	d. u. 2 órakor	estve 9 órakor	reg. 7 óra.	d. u. 2 órakor	estve 9 órakor.		
Martius' 26kán	28''	—	—	+ 1	+ 10	+ 2	K. 1	Reg. és d. napfény fellegekkel, azután tisztá.
27kán	28''	—	—	— 2	+ 8	— 3	K. 1	Egész nap tisztá.
28kán	28''	27'' 11'''	—	— 1	+ 9	+ 3	K. 1	Egész nap tisztá.
29kán	27'' 11'''	—	27'' 10'''	0	+ 12	+ 4	K. 1	Egész nap tisztá.

(1) Gazdatiszti hely kerestetik.

Egy csehországi mezei gazda és juhtenyésztő, ki Slésiában, Poroszthonban, a' Rajna-tartományokban, Franciaország' egy részében 'sat. 'sat. tudományos utazásokkal is mivelte magát e' czélra, több nyelvet ért 's ezek közt a' magyart és oláhot is, (a' két utóbbin azonban írni nem tud) a' jelen lapok' útján, ismeretlen lévén ezen honban, gazdasági tisztnek, felügyelőnek (inspector) vagy praefectusnak ajánlkozik; a' méltóztatandó leveleli megkereséseket postán következő czím alatt intéztetni könyörögi: An den Oekonomen B. de W. beim Herrn Leonhard in Szászváros.

(1) Alólt szándékozik egy jószágot haszonbérbe kivenni, leginkább Segesvár' környékén fekvőt, mellynek évi bére 6,000 — 10,000-nél többre ne rugjon, és a' mellyen számára illendő lakható ház találtassék. Az illyen, jószágaitat bérbe ki adni szándékozó birtokosok bővebb tudósítást nyerhetnek Segesvárt lakó Hermann Mártontól. (3)

Néhai erd. főkörmányszéki titoknak Vajda

László' hazai törvényes könyvének még megmaradt néhány példányai, két és fél pengő forint leszállított áron számvévő tiszt Vajda Mihálynál, a' nagy piacon levő gr. Kornis Elek-háznál találtatók.

Ménhagatás.

(3) Ifju Cato angol telivér pirospej mén, apja a' n. Cato, anyja Ibla, hág egy egy kanczát Hadadban öt és fél es. aranyakért. — Sancho pedig telivér sötétpéj angol mén, apja ugyancsak n. Cato, anyja pedig Hyppodamia, hág O. Fenesen egy egy kanczát négy és fél es. aranyakért, mind két helyeken ifjabb báró Wesselényi Farkas ur' udvarában. A' küldendő kanczák legelön ingyen, istállóban pedig legillendőbb fizetés mellett jó móddal lesznek ellátva. (3)

(2) Az Erdélyi Híradó' közelebbi számaiban közhírré tettem vala, miszerint sármási jószágomban szent Györgynaptól kezdve a' tehének fogatás végett elfogadtatnak; de a' sok hó miatt re-

mény sem lehetvén, hogy a' marhák legelés végett mezőre hajtathassanak, kéretnek a' küldeni szándékozókat, azokat majus' elsőjénél előbb Sármásra nem küldetni. Kolozsvárt martius' 25én 1841.

Gr. Teleki János.

Haszonbérbe adandó jószág.

(2) Ns. Udvarhelyszékben gr. Kornis Jozsefá' részébe jutott részjószág, folyó évi szt György' napjától kezdve három egymás után következő évre haszonbérbe adandó. Tartoznak ezen részjószághoz a' miklósfalvi rész, szántó és kaszáló helyeivel 's szolgáló embereivel. — Sz. Udvarhelytt egy öt kövü lisztelő malom, ugyan itt a' Várföldén lévő minden taxások. — A' sz. udvarhelyi, szombatfalvi és f. boldogasszonyfalvi határon több szántó és kaszáló helyek. — A' vágási és máréfalvi taxások. — Mind ezek a' miklósfalvi tisztán lévő összeírásból bővebben megláthatók. Az árverés tartatni fog f. évi aprilis' 23kán, melly időre a' fentebbi árverésben részt venni kívánók elegendő bánatpénzzel ellátva ezennel meghívotnak. Kolozsvárt martius' 25én 1841. (3)